

Riksarkivet

Verksamhetsbaserad arkivredovisning

Verksamhetsbaserad arkivredovisning

Version 1.2

Detta utbildningsmaterial har tagits fram av Nora Liljeholm och Anna-Kristina Andersson. Materialet är avsett att användas i samband med Riksarkivets utbildningar i verksamhetsbaserad arkivredovisning.

Version 1.2 (2010)

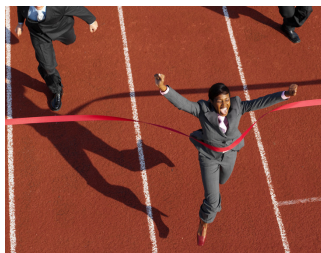
Verksamhetsbaserad arkivredovisning

Riksarkivet 2010

Kursens mål

- Målet är att du efter genomförd kurs ska förstå grundprinciperna i föreskrifterna för att tillämpa dem och göra egna lösningar som passar just din myndighet.

Verksamhetsbaserad arkivredovisning

1. Grundtankar

2. Verksamheten

3. Handlingarna

4. Förvaringen

5. Avslut

Förkortningar och symboler i kursmaterialet

AR – Arkivredovisning

AB – Arkivbeskrivning

AF – Arkivförteckning

KS – Klassificeringsstruktur

 Process

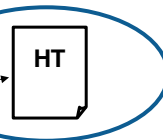
PB – Processbeskrivning

 VO – Verksamhetsområde

 HS – Handlingsslag

HT – Handlingstyp

 FE – Förvaringsenhet

= Krav enligt föreskrifterna

Avsnitt 1 – Grundtankar

Vad har förändrats?

Arkivredovisningens funktion

Arkivredovisningens olika delar

I detta avsnitt behandlas paragraferna 1-4

Arkivredovisning

- Sök- och insynsinstrument till myndighetens allmänna handlingar
- Verksamhetsbaserad arkivredovisning
- Ett sätt att redovisa handlingar
  - ej ett sätt att arkivera (ordna) handlingarna

Arkivredovisningens funktion

- 1 §** Myndigheten ska upprätta en arkivredovisning som gör det möjligt att
- förstå sambanden mellan verksamhet och handlingar,
  - överblicka handlingsbeståndet,
  - söka och ta fram handlingar, och
  - hantera och förvalta handlingar.

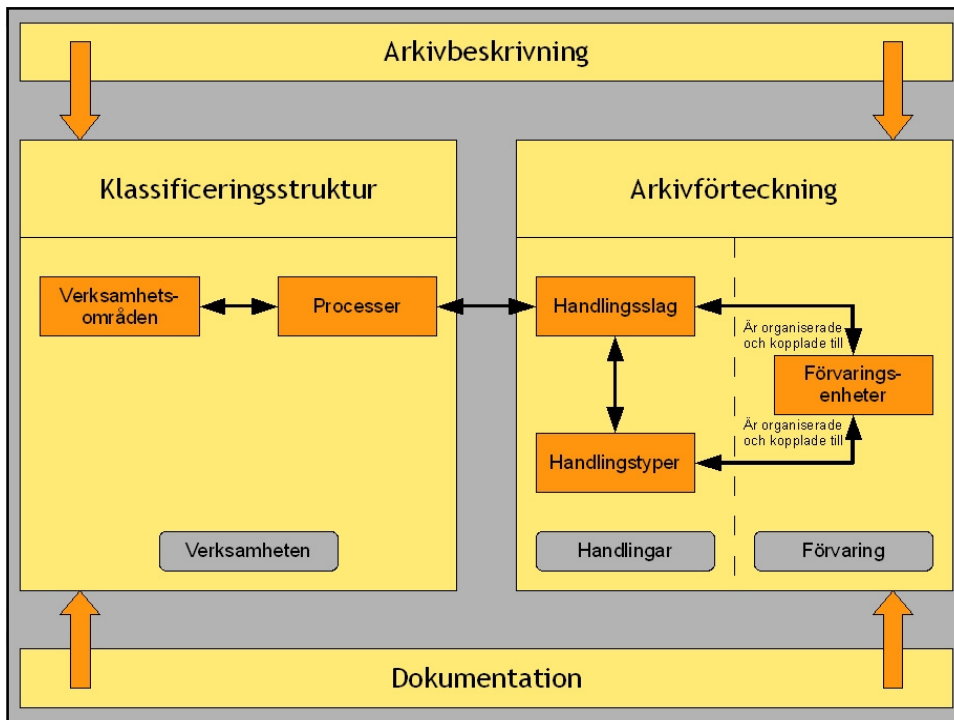
Arkivredovisningens uppgiftsmängder

- 3 §** Arkivredovisningen ska bestå av uppgifter som kan presenteras som
- en arkivbeskrivning,
  - en klassificeringsstruktur med processbeskrivningar, och
  - en arkivförteckning.

Arkivredovisningens uppgifter ska relateras till varandra över tiden.

Till arkivredovisningen ska knytas uppgifter om hur arkivredovisningen ska användas (dokumentation)

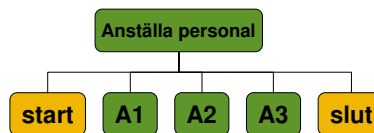

Beskriva myndighetens verksamhet

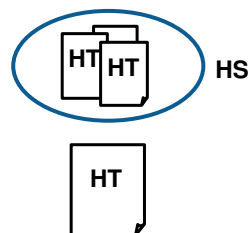
- **Klassificeringsstruktur (KS)**
  - Struktur som representerar verksamheten
  - Används vid klassificering av handlingslag
- **Processbeskrivningar (PB)**
  - Översättning av verkligheten till ord eller bild
  - Öka förståelsen för det sammanhang som handlingarna skapats i

2.2 Personal
2.2.1 Anställa personal

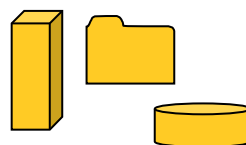
Beskriva myndighetens handlingar

- Beskrivning av myndighetens handlingar
  - Kan användas för att styra hanteringen av handlingar
  - Ska underlätta insyn
- Handlingsslag (HS)
  - Mängd av handlingar som tillkommer genom att en process genomförs upprepat
  - T.ex. anställningshandlingar, inspektionsärenden
- Handlingstyper (HT)
  - Handling som tillkommer genom att en aktivitet genomförs upprepat
  - T.ex. anställningsintyg, inspektionsrapport

Redovisa handlingarnas förvaring

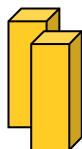
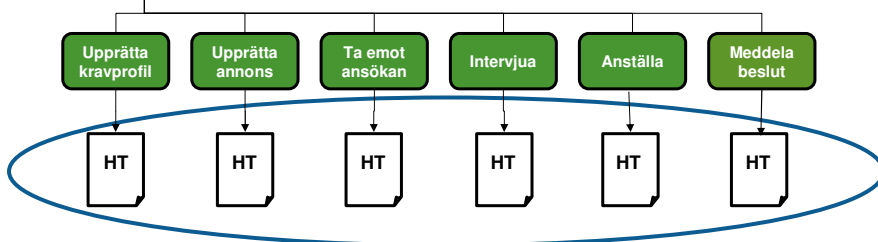
- Förvaringsenheter (FE)
  - Mängd av handlingar som avgränsas genom sitt förvar
- Inventarium
- Identifiering, åtkomst och hantering

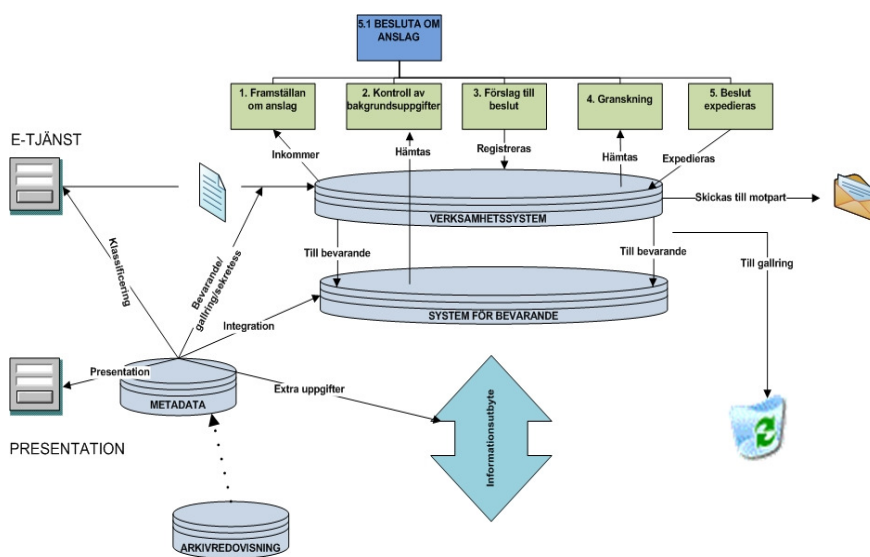
Beskrivningsnivå och redovisningsnivå

2.2 Personal

2.2.1 Anställa personal

Arkivredovisningen som nav

Nyckelbudskap – ny arkivredovisning

- Oförändrat syfte: beskriva vilken typ av handlingar myndigheten har och hur man hittar dem
- Nytt sätt att klassificera handlingar – ej sammanhållet med hur handlingarna ska ordnas/arkiveras
- Arkivredovisningen utgörs av olika uppgiftsmängder som ska relateras till varandra
- Bättre möjligheter att ge elektroniska handlingar en kontext
- Ligger i linje med e-förvaltning och dokumenthanteringsstandarder

Verksamhetsbaserad arkivredovisning

1. Grundtankar

2. Verksamheten

3. Handlingarna

4. Förvaringen

5. Avslut

Avsnitt 2: Verksamheten

Verksamhetskartläggning

Processer och processbeskrivningar

Klassificeringsstruktur

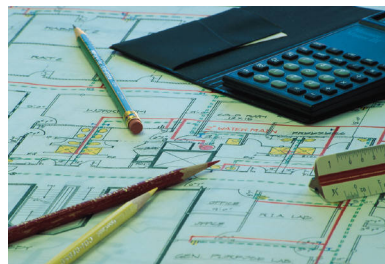
I detta avsnitt berörs paragraferna 7-15

Verksamhetskartläggning

Identifiera en myndighets

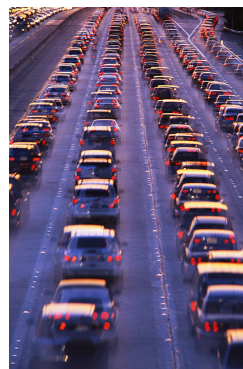
- Mål/Visioner
- Processer/Arbetsrutiner
- Begrepp/Information
- Intressenter/Organisation/Roller
- Regelverk
- Tjänster/Levererat resultat
- IT-stöd

Syftet med verksamhetskartläggning

- Beskriva ett nuläge för att skapa ett nyläge
- Identifiera problemområden
- Effektivisera verksamheten
- Automatisera processer
- Behov av dokumentstyrning
- Arkivredovisning

Processsynsätt

Inget nytt inom den svenska statsförvaltningen

- Några rapporter från Verva och ESV:
  - *Processbaserad verksamhetsstyrning i staten – från ärende till medborgare* 2004 (KKR, ESV)
  - *Effektivisera genom att automatisera ärendehantering* (VERVA 2006:3)
  - *Hitta potentialen – första steget till enklare ärendeprocesser* (VERVAV 2007:1)
- Samverkan mellan myndigheter och ett medborgarfokus har varit två viktiga ledstjärnor för statsförvaltningen enligt regeringens handlingsprogram sedan 2000.

Metoder

- Processmodellering är en metod för verksamhetskartläggning
- Olika metoder och modeller
- Olika syntax och grafisk presentation
- I grunden alla likadana
- Riksarkivet förespråkar inte någon särskild metod eller modell!

Hur kan processer identifieras?

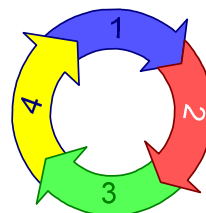
- Genom analys av verksamheten
  - Uppifrån och ner
  - Nerifrån och upp
  - Iterativt
- Se t.ex. *Work process analysis for records* (ISO/TR 26122:2008)

Exempel på verksamhetskartläggning i 4 steg

Enligt ISO-standarden *Work process analysis for records* (ISO/TR 26122:2008)

1. Identifiera verksamhetens mål och strategier
2. Identifiera de verksamhetsområden som har koppling till målen
3. Identifiera de verksamhetsprocesser som utgör verksamhetsområdena
4. Analysera processerna för att identifiera de ingående aktiviteterna

Vem gör vad med vad?

- Vilka **aktörer** berörs av processen?
- Vilka är de **aktiviteter** som genomförs i processen?
- Vilka är de **resurser** som används i processen?

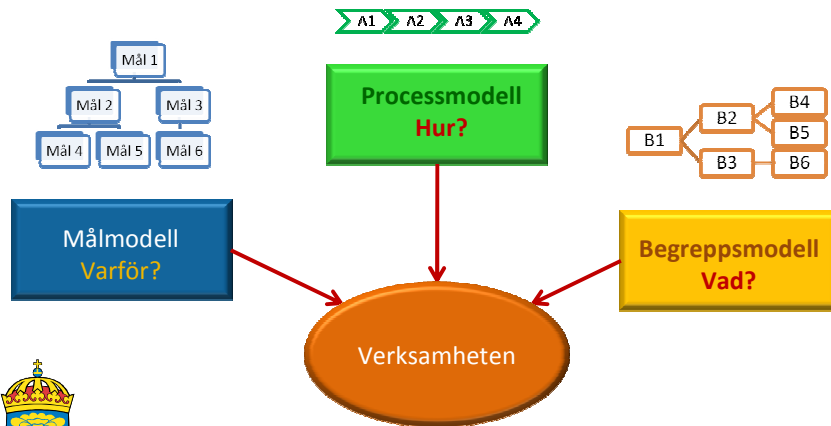

Verva, *Hitta potentialen - första steget till enklare ärendeprocesser*, Vägledning 2007:1

IDEFØ – exempel på standard för processmodellering

Processmodellering kan vid behov kompletteras med...

Nyckelbudskap - verksamhetskartläggning

- Processerna som identifieras ska spegla myndighetens verksamhet (mål och uppdrag).
- Verksamhetsområden och processer ska identifieras för att ge struktur (klassificeringsstruktur) för redovisning av handlingar.
- Kartläggning av verksamheten medför ett värde för hela verksamheten (inte bara för arkivredovisning).
- Det finns olika metoder för kartläggning av verksamheten. RA förespråkar inte någon särskild metod.

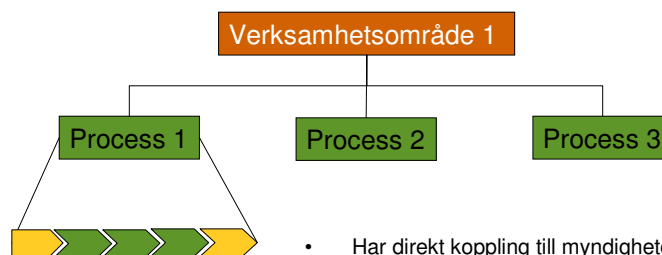
Processer och processbeskrivningar

Enligt 15 § ska processerna beskrivas grafiskt eller i text

- Verksamhetsområden och processer
- Processbeskrivningarnas funktion i arkivredovisningen
- Olika sätt att beskriva processer

Vad är ett verksamhetsområde?

- Har direkt koppling till myndighetens uppdrag
- Består av processer
- Den översta nivån i klassificeringsstrukturen

Vad är en process?

- "avgränsad följd av aktiviteter som förekommer upprepat i verksamheten"
- har en början och ett slut och består av aktiviteter
- Skapar ett värde

Övning

Identifiera verksamhetsområden

Vad är en processbeskrivning?

- En processbeskrivning är en översättning av verkligheten, *vad man gör*, till ord och bild
- Beskrivningen ska vara realistisk och lämplig i detaljeringsgrad samt visa på insatser, aktiviteter och utfall
- Syftar till att öka förståelsen för det sammanhang som handlingarna har framställts i

Om processbeskrivningar

- ✓ Samtliga processer som avsätter handlingar ska beskrivas
  - Får utelämnas om de inte behövs för förståelsen av processen eller det handlingsslag som bildas
- ✓ Beskrivning i text eller grafiskt
- ✓ Framgå vad som initierar och avslutar processen
- ✓ Innehålla de vanligaste aktiviteterna
- ✓ Framgå om processen är gemensam med en annan myndighet eller enskild

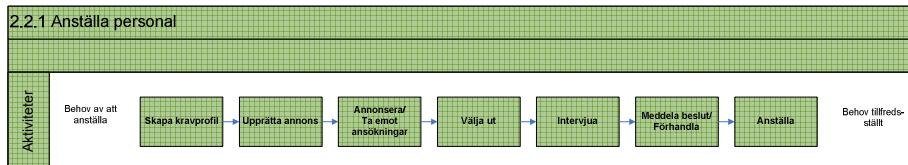

Detaljeringsnivå på processbeskrivningar

- En process kan behöva beskrivas mer detaljerat om
  - den har nära koppling till myndighetens uppdrag
  - handläggningen sträcker sig över flera myndigheter
  - den genomförs med stöd av ett elektroniskt verksamhetssystem
- Ska beskrivas så pass detaljerat att
  - förståelsen,
  - autenticiteten och
  - spårbarheten för handlingarna underlättas.
- Ska vara möjlig att hantera och förvalta

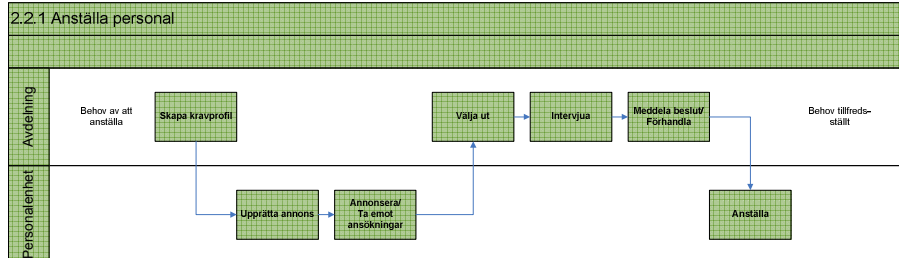

Enkel processkarta

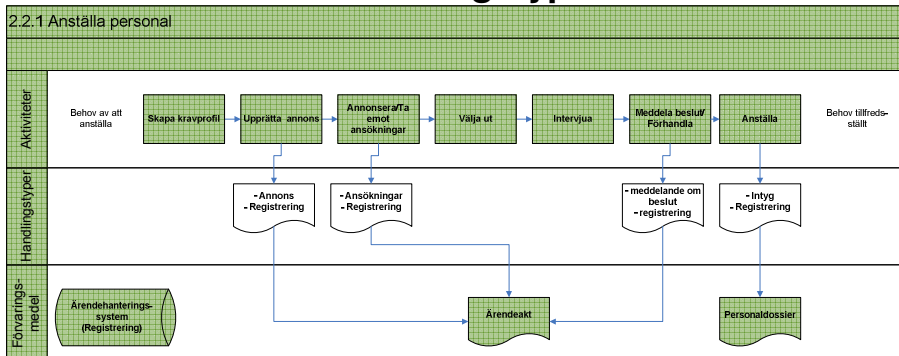

Processkarta med simbanor

Processkarta med handlingstyper

Processbeskrivning i tabellform

Verksamhetsområde	2. Stödja verksamheten
Processgrupp	2.2 Personal
Process	2.2.1 Anställa personal
Aktiviteter	- Skapa kravprofil - Upprätta annons - Annonsera - Välja ut - Intervjua - Meddela beslut - Anställa

Nyckelbudskap – Processer och processbeskrivningar

- Genom processbeskrivningarna förenklas förståelsen för kopplingen mellan verksamhet och handlingar, de ger kontext till handlingarna.
- Olika typer av grafiska beskrivningar (simbanor, enkla kartor etc.) kan ge olika sorters information. En viss typ av beskrivning kanske passar för en process men inte för en annan.
- Detaljeringsnivån på processbeskrivningarna måste spegla behovet av förståelse och insyn.
- Eventuella symboler och metoder som används vid beskrivningen ska förklaras i dokumentation till arkivredovisningen.

Klassificeringsstrukturen

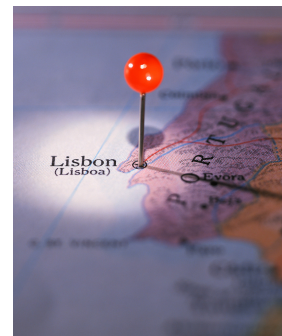
Enligt 7 § ska myndigheten fastställa en klassificeringsstruktur som representerar verksamheten

- Vad tillför klassificeringsstrukturen verksamheten och arkivredovisningen
- Uppgifter om klassificeringsstrukturen och strukturenheterna
- Detaljeringsgrad
- Ändringshantering

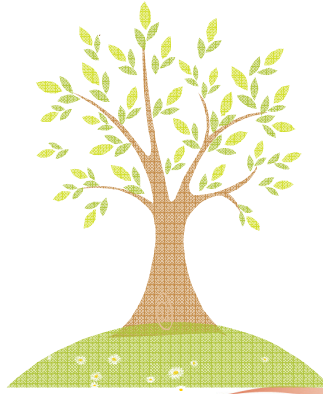
Vad innebär att *klassificera*?

- Att klassificera innebär att en viss mängd av information (i vårt fall i regel en handling) sätts i ett strukturerat övergripande sammanhang
- I vanliga fall ingår ett klassificeringsmoment i diarieföring och ärendehantering

Vad är en klassificeringsstruktur?

- "Struktur som representerar verksamheten, och som används för klassificering av handlingsslag"
- Bör användas vid klassificering av handlingsslag redan vid handlingarnas tillkomst (D/D-plan)
- Består av strukturenheter

Vad är en strukturenhet?

- "Del av klassificeringsstruktur"
- Strukturenhet är ...
  - ett verksamhetsområde
  - en processgrupp
  - en process

Hitta ett sätt som passar verksamheten och var konsekvent!

Om klassificeringsstrukturen

- ✓ Ska representera verksamheten
- ✓ Ska vara hierarkiskt-systematiskt uppbyggd
- ✓ Verksamhetsområden på översta nivån
- ✓ Processer på nedersta nivån
- ✓ Får omfatta flera nivåer
- ✓ RA rekommenderar ordningen styr-stöd-kärn

Exempel på klassificeringsstruktur

Anslagsmyndigheten

Version: KS 1:1998
Dnr 23-1998/45

- 1 Leda verksamhet
- 2 Ge verksamhetsstöd
- 3 Fördela och kontrollera anslag
- 4 Auktorisera besiktningsmän
- 5 Normera anslag och befogenhet
- 6 Inspektera anslag och besiktningsmän
- 7 Utbilda

Anslagsmyndigheten

2 Ge verksamhetsstöd

Version: KS 1:1998
Dnr 23-1998/45

2.1 Administrera handlingar

2.2 Administrera personal

2.3 Administrera ekonomi

2.4 Utveckla och förvalta IT-stöd

2.5 Ge IT-support

2.6 Informera

2.7 Administrera fastigheter m.m.

2.8 Upphandla varor och tjänster

Anslagsmyndigheten

2 Ge verksamhetsstöd

2.2 Administrera personal

Version: KS 1:1998
Dnr 23-1998/45

2.2.1 Anställa personal

2.2.2 Entlediga personal

2.2.3 Administrera arbetstid

2.2.4 Hantera frågor om tjänster

2.2.5 Utveckla kompetens

2.2.6 Utfärda intyg och betyg

2.2.7 Hantera löner

Uppgifter om klassificeringsstrukturen

- ✓ Myndighetens namn
- ✓ Klassificeringsstrukturens versionsnummer
- ✓ Tidpunkt när klassificeringsstrukturen tas i bruk
- ✓ Tidpunkt när klassificeringsstrukturen avslutas, och
- ✓ Myndighetens beslut (ärende- eller protokollbeteckning)

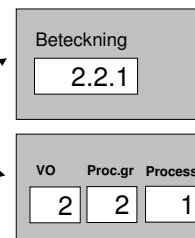
Fler uppgifter får anges!

Uppgifter om strukturenheterna

- Beteckning – ska vara unik
– Numerisk punktnotation ett krav enl. 11 §
- Namn

2 Ge verksamhetsstöd
2.2 Administrera personal
2.2.1 Anställa personal

Extra uppgifter om strukturenheter

typ av
strukturenhet

organisatoriska,
geografiska
eller andra uppgifter

- Användaren ser i klartext om strukturenheten är en process eller ett verksamhetsområde
- Möjliggör vid behov en uppställning av processer utifrån organisation eller andra sökobjekt

Övning

Identifiera processer

Ändringshantering

- Förändringar i verksamheten medför ändringar av
  - Strukturenheterna (processer, verksamhetsgrenar m.m.)
  - Processbeskrivningar
  - Hela klassificeringsstrukturen
- **Ändringar av strukturenheter**
  - Datummärkning av uppgifter
- **Byte av klassificeringsstruktur**
  - Nytt versionsnummer

Ändring av strukturenheter

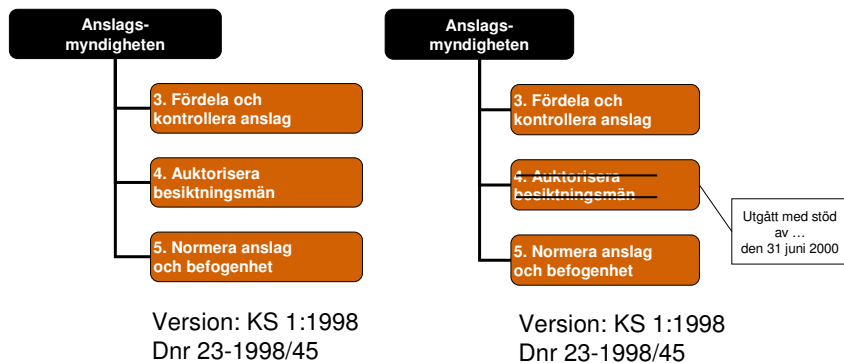
Vid ändring av strukturenheter...

- ska gamla och nya strukturenheter som hör samman i processuellt hänseende relateras till varandra
- får den gamla beteckningen inte återanvändas
- ska tidpunkt när nya strukturenheten tas i bruk anges
- ska hänvisning till myndighetens beslut (t.ex. ärende- eller protokolls-beteckning) anges
- ska tidpunkt när gamla strukturenheten avslutas anges

Ändring av strukturenhet i KS

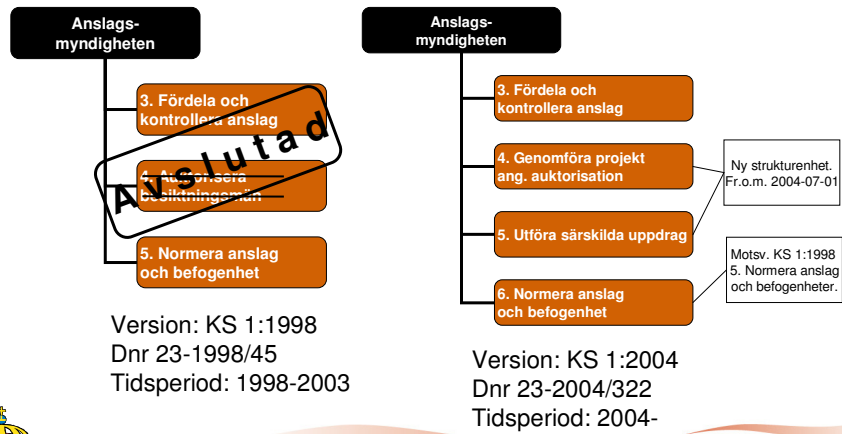
Ny klassificeringsstruktur

Vid omfattande ändringar av klassificeringsstrukturen

- ska den avslutas och en ny tas i bruk
- strukturenheter som har ett nära samband ska relateras till varandra

Ny klassificeringsstruktur

Klassificeringsstrukturens uppgifter

- Uppgifter om strukturenheterna (verksamhetsområden, processer inkl processbeskrivningar)
- Uppgifter om ändringar av strukturenheterna
- Uppgifter om klassificeringsstrukturens version

Bildar myndighetens klassificeringsstruktur

Sambandet mellan och version av är nödvändigt!

Nyckelbudskap - Klassificeringsstrukturen

- Klassificeringsstrukturens funktion är att upprätthålla samband mellan verksamheten och dess handlingar. Ersätter förteckningsplanen.
- Detaljeringsgrad ska väljas med hänsyn till medborgarnas insynsrätt. En alltför detaljerad struktur kan försvåra insyn och förvaltning.
- Klassificeringsstrukturen ska vara hierarkiskt-systematiskt uppbyggd. Ingen begränsning i antalet underindelningar.
- Klassificeringsstrukturen ska struktureras utifrån verksamheten. Uppgifter som rör exempelvis organisation, objekt etc. kan läggas till strukturenheterna.
- Det finns många fördelar med att ha klassificeringsstruktur och registreringsplan (D/D-plan) som ett och samma instrument.

Slut för idag

**Vi ses i morgon
klockan 09!**

Verksamhetsbaserad arkivredovisning

1. Grundtankar

2. Verksamheten

3. Handlingarna

4. Förvaringen

5. Avslut

Avsnitt 3: Handlingarna

Arkivförteckningens funktion – nya och gamla begrepp

Handlingsslagets funktion

Redovisning av handlingsslag och handlingstyper

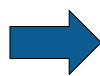
I detta avsnitt berörs paragraferna 16 och 17

Arkivförteckningen

Arkivlagen 6 § 2 punkt

- "I arkivvården ingår att myndigheten skall ... upprätta dels en arkivbeskrivning som ger information om vilka slag av handlingar som kan finnas i myndighetens arkiv och hur arkivet är organiserat, dels **en systematisk arkivförteckning.**"

"ett direkt praktiskt och detaljerat sökmedel i arkivet såväl för myndigheten som för allmänheten"

Arkivförteckningen förr

- Blankettform – fast struktur, uppställd per serier
- Inget tydligt samband mellan verksamhet och handlingar
- Visar inte samband med andra handlingstyper
- Återsökning av digital information omöjlig

Serierubrik			Seriesignum
Plats	Volymnummer	Tid	Anmärkningar

Arkivförteckningen nu – en sammanställning av uppgifter om...

- handlingsslag, handlingstyper, förvaringsenheter
- andra typer av uppgifter för dok.hantering o styrning

Den nya arkivförteckningen

- är flexibel, kan ställas upp utifrån olika sökbehov
- innehåller hela handlingsbeståndet

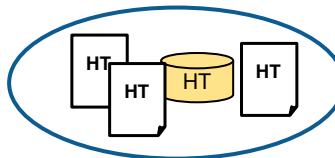

Vad är ett handlingsslag?

”mängd av handlingar som tillkommer genom att en process genomförs upprepat”

Handlingsslag

Handlingsslag – process

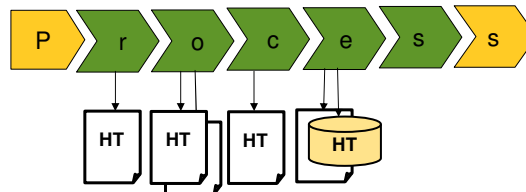

- Handlingsslaget är kopplingen mellan verksamhet och handlingar
- Förhållandet mellan process och handlingsslag är 1:1
- Processens beteckning (från KS) ska användas
- Kan motsvara i praktiken "ärenden" eller "handlingar rörande..."
- Men är **inte** jämförbart med tidigare "F- serier"

Vad är en handlingstyp?

- "handling som tillkommer genom att en aktivitet genomförs upprepat"
- Är en informationsmängd med koppling till en aktivitet i en process

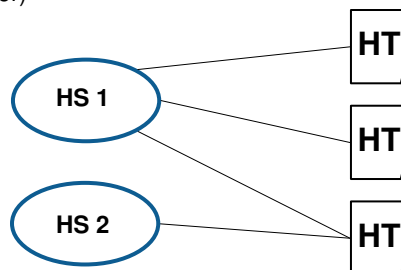
Exempel på handlingstyper

- Olika exempel
  - MBL-protokoll,
  - föredragnings PM,
  - inspektionsrapport,
  - fotografier från inspektioner,
  - ärendekort,
  - tjänsteansökan,
  - deklarationsblankett, etc.
- I vissa fall kan det finnas behov att benämna handlingstyper på en mer övergripande nivå

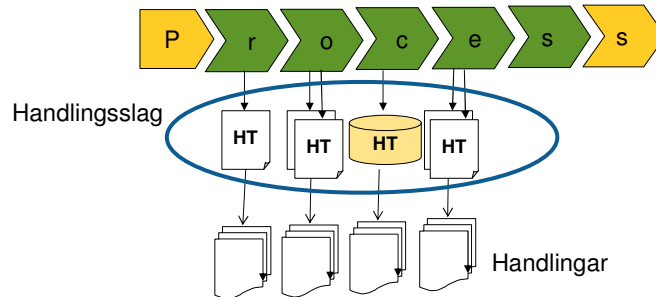

Handlingsslag, handlingstyp och process

- Ett handlingsslag kan bestå av en eller flera handlingstyper
- En handlingstyp är unik genom att den förekommer i en viss process (men kan till form eller funktion förekomma i flera processer)

Process, handlingslag, handlingstyper och handlingar

Uppgifter om handlingslag och handlingstyper

- beteckning på handlingslaget,
- namn på handlingslaget,
- namn på ingående handlingstyper
- handlingslagets och de ingående handlingstypernas organisation,
- gallring, och
- sekretess.

Exempel på redovisning av handlingslag

Process:

2.2.1 Anställa personal

Handlingslag: ↓

2.2.1 Anställningshandlingar

Kravprofil: Bevaras i ärendeakt

Ansökan: Anställdes handlingar bevaras i ärendeakt. Övriga gallras två år efter beslut enligt RA-FS 2004:1

Annons: Bevaras i ärendeakt

Anställningsintyg: Bevaras i personaldossier

Ärendekort: Diarium X

Handlingstyper som ska redovisas

- alla handlingstyper som **vanligen** förekommer i en given process ska redovisas
- även gallringsbara handlingar
- oavsett format eller medium
- beteckning på handlingstyper får anges vid behov

Handlingstyper ur databaser

- En kombination av typer av uppgifter (fält, dataelementnamn)
- Sammanställningsmöjlighet – färdig handling

Ärende: RA 2009/05673 Visa historik

★ **Ärendemaning*** Ad acta JK-balans PUL: ---

Redovisning av Mittuniversitetets och Uppsala universitets arkivvård

Motpart:

Registrator: Inger Halldin Avdelning*: T Reg.datum 2009-12-01

Handläggare: >KAN, Anna-Kristina An Diarietbkn*: 231, Centrala civila stat Exp.datum

Kontaktpers. Avsl.datum

Avsändarens Dnr: MIUN 2008/1185 Ärendetyp: --- Gällr.datum

Forv. plats: Bevakningsdatum

Riktning: Hänvisning annat dnr:

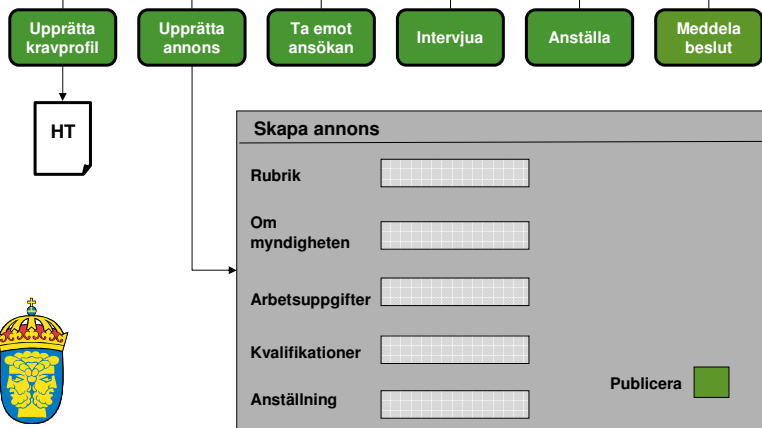
Antal frågor: 1

	Datum	Handl.typ	Ätöänd/Handling		Avs./mott.
19	2010-05-12		Skrivelse anående redovisning av åtgärder	Ut	Mittuniversitetet Studentcentrum
18	2010-05-12		Skrivelse anående redovisning av åtgärder	Ut	Mittuniversitetet Institutionen för teknik och hållbar utveckling
17	2010-05-12		Skrivelse anående redovisning av åtgärder	Ut	Mittuniversitetet Institutionen för samhällsvetenskap
16	2010-05-12		Skrivelse anående redovisning av åtgärder	Ut	Mittuniversitetet Institutionen för samhällsvetenskap
15	2010-05-12		Skrivelse anående redovisning av åtgärder	Ut	Mittuniversitetet Rektors kansli

Exempel på handlingstyp

2.2 Personal

2.2.1 Anställa personal

Om handlingstyper ur databaser

- ✓ Typen av uppgifter som ingår i handlingstypen
- ✓ Hur handlingstypen presenteras
- ✓ Samband med andra handlingstyper
- ✓ I vilken databas handlingstypen ingår
- ✓ Samband med dokumentation över systemet

Exempel på redovisning av handlingstyp

Handlingstyp	Annons vid utlysning av tjänst
Process	2.2.1 Anställa personal
Handlingsslag	2.2.1 Anställningshandlingar
Uppgifter	Rubrik, Allmän information, Arbetsuppgifter, Kvalifikationer, Anställning, Ansökan, Kontaktpersoner
Presentation	Registreringsformulär
System och dokumentation	Personaladministrativt system Dokumentation Rekrytera ver. 1.2

Handlingstypens innehåll, form och funktion

- En sammanställningsmöjlighet med olika presentationssätt där var och en har olika funktion ska redovisas som olika handlingstyper

INNEHÅLL – den information/uppgifter som ingår

FORM – hur handlingen presenteras för användaren

FUNKTION – hur handlingen används i en aktivitet

Samma innehåll olika form och funktion = olika handlingstyper

Kursanmälan

Kurs i arkivvård för organisationer
23-25 april 2010, Riksarkivet, Malmö

Grundkurs i arkivhantering för myndigheter
4-6 maj 2010, Riksarkivet, Malmö

Förnamn:

Efternamn:

Myndighet:

Postadress:

Postnr:

Ort:

Telefon:

Telefax:

E-post:

Faktureringsadress (om annan än ovan och referenskod för elektronisk distribution):

Speciella önskemål angående mat:

Det tar en stund att skicka iväg din anmälan när du tryckt på knappen. När det är klart ska du få ett kvitto på sidan. Om du inte tillfr: i alla nödvändiga fall, eller om något annat fel uppstår, får du ett felmeddelande.

Bekräftelse per e-post (mall)

- samma uppgifter
- olika presentationssätt (e-post)
- olika funktion
- samma process/handlingslag
- olika aktivitet

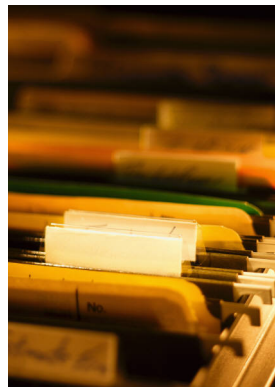
Deltagarlista (mall)

- samma uppgifter
- olika presentationssätt (lista)
- olika funktion
- samma process/handlingslag
- olika aktivitet

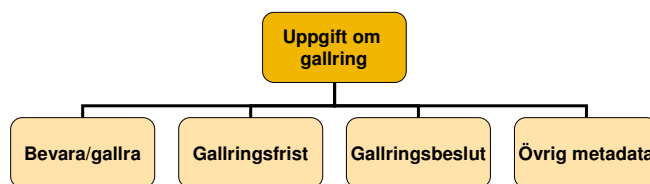
Organisation

- Redovisning av inbördes ordning och relationer mellan handlingar ...
  - inom handlingsslaget (sorteringsordning, avställning)
  - med andra handlingsslag (dossiéer)
  - handlingstyper som lyfts ur handlingsslaget vid förvaring (olika medium m.m.)
- Redovisa handlingarnas hela livscykel (framställningsfas – avställningsfas – slutlig förvaring)

Extra uppgifter

- För att uppfylla syftet i 1 § kan det vara nödvändigt för myndigheten att förse redovisningen med ytterligare uppgifter.

- Behov av att koppla uppgifter till andra uppgiftsmängder
  - Strategi för bevarande
  - Plan för systemsäkerhet
  - Ev. övrig dokumentation

Övning

Identifiera handlingslag och handlingstyper

Verksamhetsbaserad arkivredovisning · Riksarkivet

Nyckelbudskap – Handlingarna

- Betydelsen av arkivförteckningen har vidgats. Arkivförteckningen kan presenteras på olika sätt (utifrån sökarens behov).
- Handlingsslaget är kopplingen mellan verksamhet och handlingar.
- Samband mellan redovisning av handlingsslag och version av klassificeringsstruktur samt dokumentation måste upprättas.
- Sammanställningsmöjlighet = handlingstyp.
Sammanställning = handling.

Verksamhetsbaserad arkivredovisning · Riksarkivet

84

Verksamhetsbaserad arkivredovisning

1. Grundtankar

2. Verksamheten

3. Handlingarna

4. Förvaringen

5. Avslut

Avsnitt 4: Förvaringen

Olika typer av förvaringsenheter

Relationer mellan förvaringsenheter

Uppgifter om förvaringsenheter

I detta avsnitt berörs paragraferna 18-19

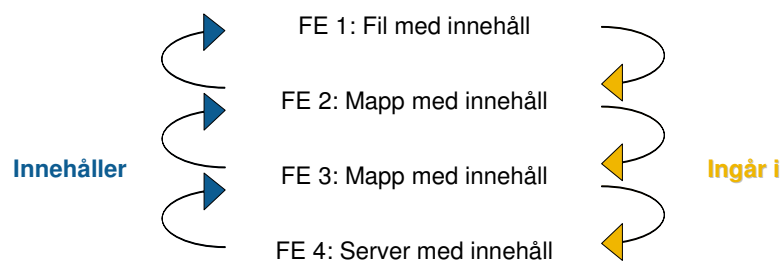

Vad är en förvaringsenhet?

- "mängd av handlingar som avgränsas genom sitt förvar"
- Förvaringsmedel eller databärare med dess innehåll:
  - Arkivbox med pappershandlingar,
  - DLT-kassett med filer
  - Optisk skiva med filer
  - En server med innehåll
  - En arkivlokal med handlingar
- En kombination av förvaringsmedel/databärare och handlingar

Förvaringsenhetens flexibilitet

Redovisningsnivåer

- Redovisning ska ske i den utsträckning det behövs för handlingarnas **identifiering, åtkomst och hantering över tid**.
- Gallringsbara HS / HT
  - kan kopplas till förvaringsenheter på högre nivå (ex. hylla eller lastpall)
- Ej avställda handlingar
  - ska redovisas på den nivå som behövs för åtkomst (server, närarkiv)
- Enskilda handlingar
  - kan redovisas som förvaringsenheter vid behov (ex. kartor, ritningar, foto, digitala filer)

Riksarkivets krav på förvaring

- **Papper**
  - RA-FS 2006:1, aktomslag och arkivbox, etikettering, myndighetens namn och unik identitet
- **Mikrofilm**
  - RA-FS 2006:2, burk eller låda av aluminium, märkning, myndighetens namn och unik identitet
- **Ritfilm och reprografisk film**
  - RA-FS 2006:3, aktomslag och arkivbox, ritskåp eller ritportfölj, etikettering, myndighetens namn och unik identitet
- **Elektroniska handlingar**
  - RA-FS 2009:1, välja databärare med hänsyn till livslängd, vårdbehov, klimatkrav, bevarandetid samt krav på tillgänglighet, beteckning på fil samt beteckning på bevarandee exemplar (databärare)

Myndighetens val av ordning

- Upprätta en ordningsstruktur som passar myndighetens behov av åtkomst och hantering
- Att tänka på
  - Handlingar i ärende eller liknande ska kunna presenteras och lämnas ut samlat
  - Handlingar ska kunna lämnas ut skyndsamt
- I redovisningen av handlingsslaget framgår hur handlingarna ordnas och förvaras (handlingsslagets organisation)

Uppgifter om förvaringsenhet

- ✓ Beteckning på förvaringsenhet
- ✓ Typ av förvaringsenhet
  - t.ex. arkivbox, kassetter, server
- ✓ Förvaringsenhetens omfattning
- ✓ Förvaringsenhetens fysiska placering
  - t.ex. lokal, hylla, skåp

Beteckning allmänt

- Beteckning på strukturenhet i klassificeringsstrukturen – numerisk punktnotation
- Beteckning på handlingslag
- Unik

Process:

2.2.1

Handlingslag:

2.2.1

Förvaringsenhet:

?

Användbarhet och stabilitet över tid

- Tidigare = volymnummer
– kopplade till innehåll

A1:1

- Att tänka på vid utformning av beteckningar
  - undvika koppling till innehåll
  - ska kunna "stå för sig själva"
  - lägga till markör för att undvika ihopblandning av olika beteckningar

FE 2:25

Markör + id + id

beteckning

Möjliga beteckningar på förvaringsenhet

- Löpnummer
- Kod för typ av förvaringsenhet + löpnummer
– T.ex. arkivboxar = 1-
- Löpnummerserie + löpnummer
– T.ex. ärendeakter = 1:
- Kod för typ av förvaringsenhet + löpnummerserie + löpnummer
– T.ex. arkivbox + ärendeakter = 1-1:

123

1-123

1:123

1-1:123

Förvaringsenhetens omfattning

Beskrivning av innehåll

Omfattning

Tidsperiod

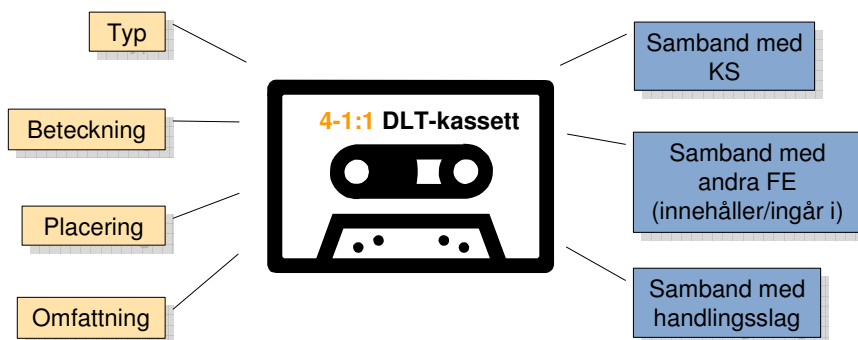
Ärende-
beteckning

Namn

Övrig
metadata

Exempel på uppgifter och relationstyper

Exempel på märkning

- Namn på myndighet
- Samband med KS
- Beteckning på FE
- Omfattning

Anslagsmyndigheten

KS 1:1998

FE 4-1:1

2000-2001

2.1.1 Ärenderegistrering

Bevarandefil_tabell_arende

Övning

Skapa förvaringsenheter

Nyckelbudskap – förvaring

- Redovisningen av förvaringsenheter utgör den praktiska delen av arkivredovisningen, dvs. myndigheten ska redovisa var och hur handlingarna förvaras.
- Redovisningen av förvaringsenheter ska göra det möjligt att återsöka handlingar. Uppgifter om handlingarnas förvaring ska anges så att identifiering, åtkomst och hantering av handlingar underlättas.
- Utgångspunkten är myndighetens egen ordning (datum, diarienummer, etc.) av handlingar samt Riksarkivets krav på förvaringsmedel och märkning av dessa.
- Beteckningen bör inte kopplas till förvaringsenhetens innehåll och ska vara stabil över tid.
- Uppgifter om förvaringsenheter ska relateras till rätt version av klassificeringsstruktur.

Verksamhetsbaserad arkivredovisning

1. Grundtankar

2. Verksamheten

3. Handlingarna

4. Förvaringen

5. Avslut

Avsnitt 5: Avslut

Arkivredovisningens uppgiftsmängder

Samband mellan uppgifter

Versionshantering och förvaltning

Dokumentation

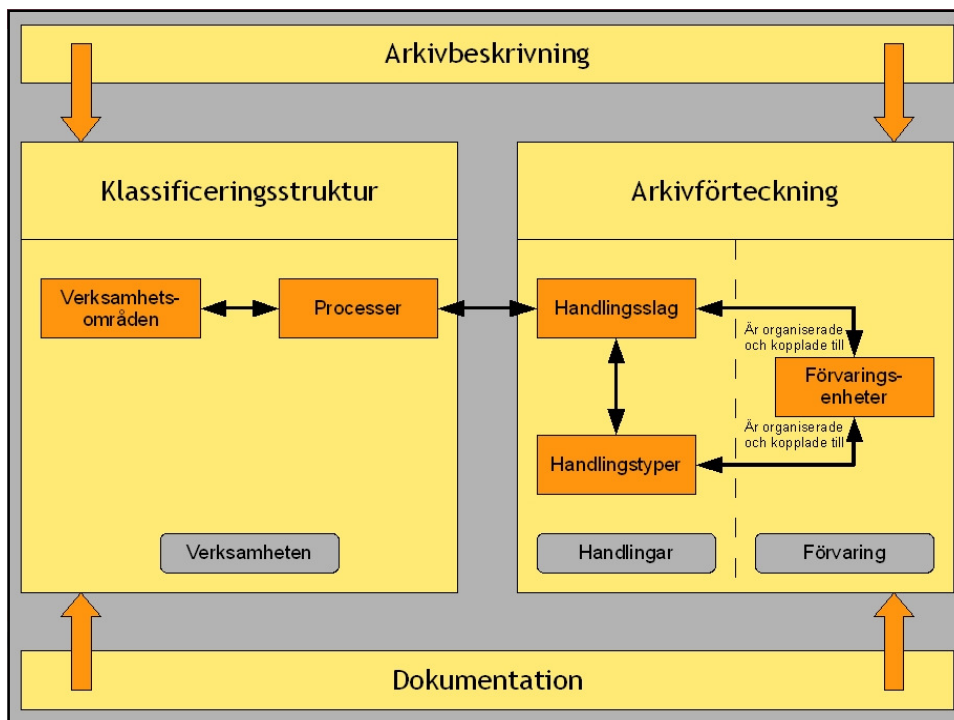
Nyttoeffekter

Hur ska jag börja?

Arkivredovisningens uppgiftsmängder

- Arkivredovisningen ska betraktas som en mängd av uppgifter som kan presenteras som...
  - en arkivbeskrivning
  - en klassificeringsstruktur med processbeskrivningar och
  - en arkivförteckning

Arkivbeskrivning

- En uppgiftsmängd om myndigheten, verksamheten, arkivet och arkivverksamheten
- Förtydliganden av vissa uppgifter: t.ex. tidpunkt för myndighetens tillkomst och upphörande
- Nya uppgifter: t.ex. arkivverksamhetens organisation
- Krav på versionshantering

Versionshantering av arkivbeskrivningen

- Datum och versionsnummer
- Samband med övriga delar av arkivredovisningen
  - Klassificeringsstrukturen
  - Dokumentationen
  - Referensdokument

Dokumentation

- Till arkivredovisningen ska knytnas uppgifter om hur arkivredovisningen ska användas
  - utformning
  - standarder och metoder
  - förklaring av symboler och koder
  - förvaltning m.m.
- Ska förses med versionsnummer och relateras till övriga uppgiftsmängder

Klassificeringsstrukturen

Arkivbeskrivningen

Samband och versionshantering av arkivredovisningen

- För att kunna uppfylla föreskriftens krav på
- samband (uppgifternas relation till varandra) och
  - aktualitet (fortlöpande uppdatering)

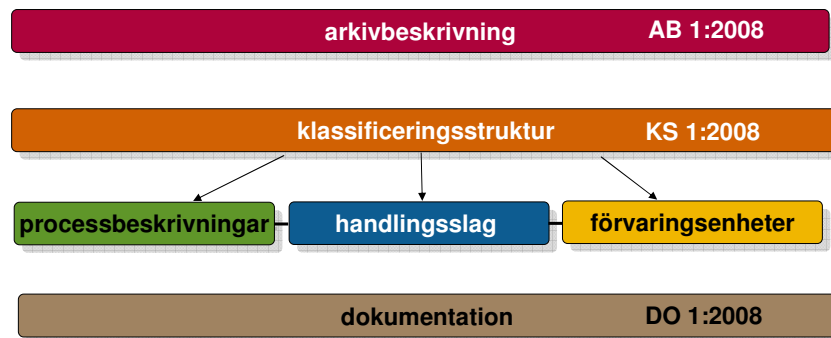

måste arkivredovisningens alla delar versionshanteras

- Datummärkning av uppgifter
- Datum och versionsnummer på uppgiftsmängder

Versioner av uppgiftsmängder

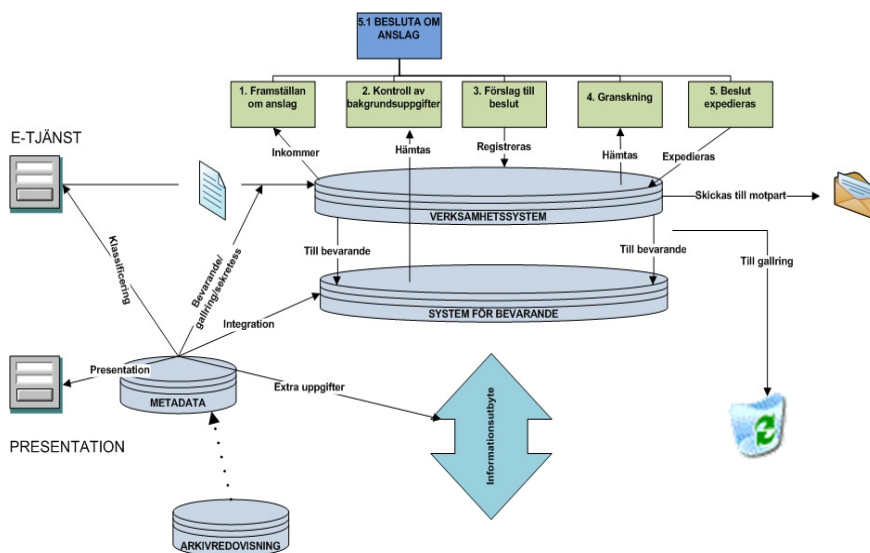

Att ta ställning till vid planering och utveckling

- Behov av att uppgifter registreras automatiskt i samband med att handlingarna skapas (e-tjänst)?
- Behov av automatiserad gallring och bevarande?
- Behov av extra uppgifter?
- Behov av att integrera med andra verksamhetssystem?
- Behov av informationsutbyte?
- Behov av olika presentationsformer (tillgängliggörande via webben)?

Arkivredovisningen som nav

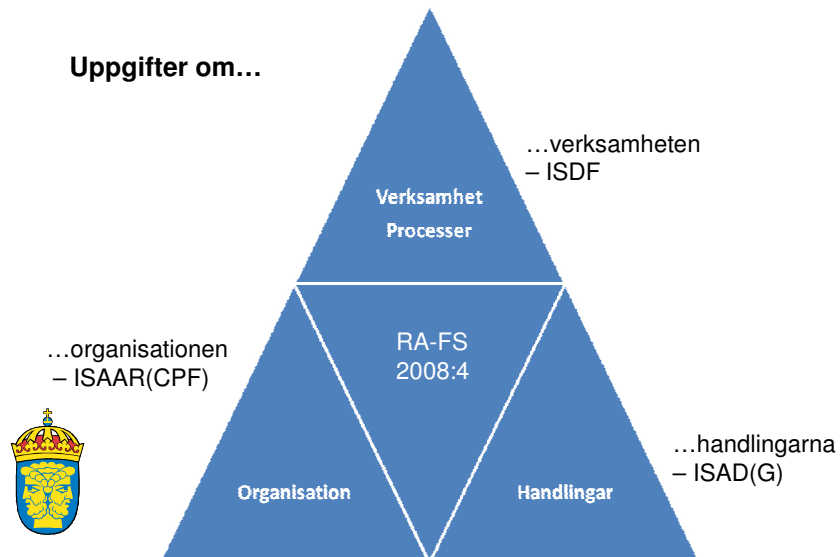
Nyttoeffekter ...

- kopplar ihop handlingarna med verksamheten
- fungerar som ett styr- och sökinstrument
- ersätter d/d-plan (en kedja från registrering till redovisning)
- stödjer hanteringen av handlingar
- förenklar insynsmöjligheter
- bidrar till att skapa trovärdighet för arkivet
- kompatibel med internationella standarder

Standarder och den nya arkivredovisningen

Uppgifter om...

Övergångsbestämmelser

- Föreskrifterna trädde i kraft den 1 januari 2009
- Handlingar som tillkommer före den 1 januari 2013 får redovisas enligt allmänna arkivskemat
- Handlingar som tillkommer efter den 1 januari 2013 måste redovisas enligt nya bestämmelser
- Arkivredovisning enligt det allmänna arkivskemat ska avslutas senast den 1 januari 2014

Och hur ska jag börja?

- Identifiera processer och handlingslag (beskriv dem senare)
  - Inventera verksamhet och handlingar
  - Intervjua och samverka med verksamhetsansvariga, arkiv- och registratur, IT-ansvariga m.fl.
  - Utgå från styrande dokument
  - Bygg en struktur med hjälp av modellering
- Se hela arkivredovisningen som en helhet och inte som separata dokument.
- Ett gemensamt arbete på myndigheten, kan inte genomföras av en person!

Lästips

- Regelkommentarer för RA-FS 2008:4
- Rapporter från t.ex. Verva.ESV
  - Hitta Potentialen 2007:1
  - Processbaserad verksamhetsstyrning i staten 2004
  - Effektivisera genom att automatisera ...2006:3
- Processbaserad verksamhetsutveckling, *A Ljungberg 2001*

Lycka till!

Riksarkivet

